

جایگاه شغل پایبسی در بین کودکان پیش دبستانی شهر اصفهان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۱/۲۱

فاطمه سمیعی^۱، سیمین حسینیان^۲، ایران باغبان^۳، محمدرضا عابدی^۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۲/۱۱

علیرضا صادقیان^۵ و شکوه شفای^۶

چکیده

زمینه و هدف: هدف از پژوهش حاضر، تعیین جایگاه شغلی پلیس در بین کودکان پیش دبستانی شهر اصفهان می باشد.

روش: به این منظور ۷۵ نفر شامل ۵۷ پسر و ۱۷ دختر از نواحی ۵ گانه آموزش و پرورش شهر اصفهان به شیوه نمونه گیری خوشه ای مرحله ای انتخاب شدند. روش جمع آوری داده ها مصاحبه نیمه سازمان یافته بود. داده ها با استفاده از روش مجذور خی تک متغیری و ضریب همخوانی کرامر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج نشان داد که شغل پلیس اولین و بالاترین آرزوی مسیر شغلی کودکان است. گرایش و تمایل پسران به این شغل بیشتر از دختران بوده و اکثر کودکان شغل پلیس را یک شغل مردانه دانسته و تعداد کمی از آن ها این شغل را هم مردانه و هم زنانه تلقی کردند.

نتیجه گیری: بین آرزوهای مسیر شغلی و جنسیت رابطه معناداری وجود داشت ($p > 0/05$).

کلیدواژه ها: مسیر شغلی کودکان، پلیس، آرزوهای شغلی، کودکان پیش دبستانی.

۱. دکترای مشاوره شغلی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول). f.samiee@edu.ui.ac.ir

۲. استاد مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران.

۳. دانشیار مشاوره شغلی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۴. دانشیار گروه مشاوره دانشگاه اصفهان

۵. دانشجوی دکتری مدیریت صنعتی، دانشکده مهندسی و تجارت لندن،

۶. کارشناس ارشد برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، خوراسگان، ایران.

مقدمه

انتخاب شغل یکی از دغدغه‌های اصلی و مهم زندگی هر فرد به‌شمار می‌رود که نقش مهم و تأثیرگذاری در روند پیشرفت مسیر زندگی دارد (شاشیکالا،^۱ ۲۰۱۲). به گفته سوپر (۱۹۷۵) به‌نقل از سمیعی و همکاران، (۱۳۹۰) انتخاب شغل از کودکی آغاز می‌شود و به گفته هالند افراد در پی شغل و محیطی همسان با شخصیت خود می‌باشند (هالند، ۱۳۹۰). زمانی که از کودکان می‌پرسیم «دوست داری در آینده چه کاره شوی؟» در واقع، جوابی را که می‌شنویم برخاسته از تأمل و تفکری است که او درباره‌مشاغل داشته است (سمیعی و صادقیان، ۱۳۹۰). شغلی را که کودک می‌گوید حاصل ترسیم نقشه‌ای پیچیده و چندبعدی در ذهنش می‌باشد (ال. اس. گوتفردسون،^۲ ۱۹۸۱). نقشه‌ای که منحصر به خود کودک است و از یک کودک به کودکی دیگر متفاوت است. بر اساس نظر گاتفردسون (۲۰۰۲) در این نقشه شناختی، آرزوهای مسیر شغلی کودک قرار دارند که با افزایش سن کودک پررنگ‌تر و واقعی‌تر می‌شوند. در نقشه‌شناختی کودک گروهی از اشتغالات وجود دارند که کودک با آن‌ها آشنایی داشته و نسبت به بعضی علاقه و رغبت نشان می‌دهد و برخی را هم از ذهن خود به تدریج دور می‌کند.

ورود مشاغل به نقشه‌شناختی کودکان و تفسیر جایگاه و اهمیت آن‌ها ناشی از آرزوهای مسیر شغلی^۳ آن‌ها است (براون و لنت،^۴ ۲۰۰۵). مشاغلی را که کودکان آرزو می‌کنند؛ آن‌هایی هستند که با آن سروکار دارند، در موردشان اطلاعات به دست آورده و توجه شان را به خود جلب نموده‌اند. به عبارت دیگر، آشنایی با یک شغل باعث می‌شود آن شغل در نقشه‌شناختی کودک وارد شود و اگر کودک علاقه یا تمایلی به آن داشته باشد؛ در ذهن کودک برجسته می‌گردد. از این رو، مشاغلی را که کودکان دوست دارند در حیطه آرزوهای خود قرار می‌دهند و مشاغلی را که دوست ندارند از حیطه آرزوهای خود دور می‌کنند (زونکر،^۵ ۲۰۰۶).

کودکان در مراحل اولیه‌زندگی خود یعنی ۳ تا ۵ سالگی معمولاً مشاغل رویایی را آرزو می‌کنند. آن‌ها دوست دارند یک موجود خیالی مانند مرد عنکبوتی یا سیندرلا شوند (جی. دی. گوتفردسون و لاپان،^۶

1. Shashikala
2. L.S. Gottfredson
3. career aspirations
4. Brown & Lent
5. Zunker
6. Gottfredson & Lapan

۱۹۹۷). وقتی وارد دوره پیش‌دبستانی می‌شوند یعنی بین ۵ تا ۷ سالگی، سه نوع شغل را آرزو می‌کنند: (۱) مشاغلی را که روزانه با آن سروکار دارند مانند معلمی، پلیسی، فروشنده‌گی، رانندگی، (۲) مشاغلی را که احتیاج به پوشیدن فرم خاصی دارد، مانند پلیسی، پزشکی، آتش‌نشانی، پرستاری، (۳) مشاغلی را که در آن ابزار خاصی استفاده می‌شود مانند نجاری، رانندگی، مکانیکی و بنایی (شارف، ۲۰۰۶). کودکان در این دوره، به دنبال این هستند که با شغلی که انتخاب می‌کنند اقتدار به دست آورند (کر، دینز و براون، ۲۰۰۷؛ اسخوت، پانتون و چارلتن، ۲۰۱۲) و روی دیگران تأثیرگذارند. از ۷ تا ۹ سالگی ضمن اینکه کودک با مشاغل جدیدتر آشنا می‌شود بر اساس جنسیت خود و مردانه و زنانه بودن یک شغل، تغییراتی را در اشتغالات موجود در نقشه‌شناختی‌اش به وجود می‌آورد (هلویگ، ۲۰۰۱). مشاغلی که مخالف جنسیت کودک است از ذهن او بیرون می‌روند و مشاغل مطابق با جنسیت در ذهن می‌مانند و باز هم بر اساس رغبت و علاقه، مشاغلی را که دوست دارد برجسته می‌کند (جی. دی. گوتفردسون، ۲۰۰۲) و در مرحله بعدی، آرزوهای مسیر شغلی بر اساس پرستیژ اجتماعی تعیین می‌گردد.

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که در اکثر فرهنگ‌ها زمانی که از کودکان ۳ تا ۶ ساله خواسته شود آرزوهای مسیر شغلی خود را نام ببرند، مشاغلی چون آتش‌نشان، پلیس، دکتر و خلبان جزء شغل‌هایی هستند که به اندازه زیادی توجه اکثر کودکان را به خود مشغول می‌کند. البته دختران و پسران مشاغل متفاوتی را آرزو می‌کنند. زیرا جنسیت و نقش‌های جنسیتی در تعیین آرزوهای مسیر شغلی آن‌ها نقش زیادی دارد (یودوک پونگ، ام‌اوه و امورن، ۲۰۱۲^۶؛ لنت، براون، نوتا و سوری، ۲۰۰۳^۷؛ هلویگ، ۱۹۹۸؛ دومینیکو و جونز، ۲۰۰۷^۸؛ واتسون، کاتمن و الدر، ۲۰۰۲^۹؛ میلر و لمبرت شوت، ۲۰۰۶^{۱۰}؛ وال و بلاک‌هورست، ۲۰۰۰^{۱۱}؛ روجوسکی، ۲۰۰۵^{۱۲}؛ مک‌ماهون و پانتون، ۱۹۹۷^{۱۳}). در پژوهش سمیعی، باغبان، عابدی‌فر و

1. Sharf
2. Care, Deans & Brown
3. Schutte, Panton, & Charlton
4. Helwig
5. Gottfredson, G.D.
6. Udoukpong, Emah & Umoren
7. Lent, Brown, Nota, & Soresi
8. Domenico, & Jones
9. Watson, Quatman, & Edler
10. Miller, & Lamber-Shute
11. Wahl & Blackhurst
12. Rojewski
13. McMahan & Patton

حسینیان (۱۳۹۰) که بر روی کودکان دبستانی و پیش دبستانی صورت گرفت؛ نتایج نشان داد که آتش نشان، راننده، مدیر رستوران، ستاره شناس، دامپرور، باستان شناس، دانشمند و ورزشکار مشاغل بوده‌اند که مورد توجه پسران قرار گرفته و آرایشگر، خیاط، معلم هنر و مامایی مشاغل بوده‌اند که در آرزوهای مسیر شغلی دختران دیده می‌شوند؛ اما در آرزوهای شغلی پسران یافت نمی‌شوند.

تحقیقی که عزیز و کمال^۱ (۲۰۰۹) بر روی مشاغل کشور پاکستان و گرایش دانش آموزان به آن‌ها انجام دادند؛ به این نتیجه رسیدند که گرایش دانش آموزان به شغل پلیس و نیروی ارتش در رتبه اول و پس از آن پزشکی و مهندسی قرار داشت. آرزوی مسیر شغلی بچه‌هایی که والدینشان متخصص بودند؛ به سمت مشاغل تخصصی و آرزوی بچه‌هایی که والدینشان مشاغل غیر تخصصی داشتند؛ به سمت مشاغل عمومی بود. پژوهش سمعی و همکاران (۱۳۹۰) نشان داد که شغل‌های پلیس، پزشکی، معلمی، مهندسی، فوتبالیستی، خلبانی و جراحی جزء شش شغل برتری هستند که کودکان پیش دبستانی و دبستانی شهر اصفهان آرزو کردند.

نگاهی کلی به مشاغل که معمولاً در حیطه آرزوهای مسیر شغلی کودکان قرار می‌گیرد؛ نشان می‌دهد که شغل پلیس از جایگاه بالایی برخوردار است (عزیز و کمال، ۲۰۰۹؛ سمعی و همکاران، ۱۳۹۰). در اکثر تحقیقات شغل پلیس را پسران انتخاب می‌کنند. زیرا آن را یک شغل مردانه می‌دانند. در پژوهش قهرمانی (۱۳۸۷) که میزان گرایش دختران نسبت به شغل پلیس را مورد بررسی قرار دادند چنین به دست آمد که دانش آموزانی که شناخت بیشتری نسبت به شغل پلیس زن داشتند؛ گرایش بالاتری هم در جهت انتخاب این شغل برای آینده خود نشان دادند. همچنین، نتایج این پژوهش حاکی از این است که بین ویژگی‌های رفتاری مطلوب مأمورین پلیس با مردم و تمایل به سمت انتخاب شغل پلیس رابطه معناداری وجود دارد.

به کارگیری پلیس زن در نیروی انتظامی در ایران کمتر از ده سال و در کشورهای دیگر نزدیک دو دهه سابقه دارد (قهرمانی، ۱۳۸۷). یکی از علل آن می‌تواند نگرش‌های تبعیض آمیز زیاد نسبت به پلیس زن و پلیس مرد باشد (یاکوبز^۲، ۱۹۸۷؛ وردن^۳، ۱۹۹۳). معمولاً تصور می‌شود که پلیس‌های زن از نظر

1. Aziz & Kamal
2. Jacobs
3. Worden

فیزیکی (گارسیا،^۱ ۲۰۰۳)، روانی (پائولین و تریل،^۲ ۲۰۰۴) و هیجانی (کارلان، نورد و داونی،^۳ ۲۰۱۱) ضعیف‌تر از آن هستند که کارهای سنگین به آن‌ها واگذار شود. اما برای کمک به قربانیان و جلوگیری از خشونت و جرم مناسب‌تر از پلیس مرد هستند (کارلان، نورد و داونی، ۲۰۱۱) زیرا پلیس‌های زن بهتر می‌توانند خشونت را مدیریت کنند (لجر،^۴ ۱۹۹۷) به‌خصوص در خشونت‌های زناشویی (کندی و هومانت،^۵ ۱۹۸۳) توانا‌تر از پلیس مرد هستند. کارلان، نورد و داونی (۲۰۱۱) معتقدند که باید ورود و استخدام زنان به اداره پلیس روزبه‌روز زیاده‌تر شود تا زنان پلیس نماد تغییر یک شغل با شرایط کاملاً مردانه گردند. منتهی هنوز در این خصوص مقاومت و تعصبات خاصی وجود دارد (وان‌ورمر،^۶ ۱۹۸۱) و برخی می‌گویند برای شغل پلیس، به افرادی نیاز است که زور و ماهیچه داشته باشند (متکالی و دیک،^۷ ۲۰۰۲). این باور می‌تواند بر روی آرزوهای مسیر شغلی هم اثرگذارد. تا جایی که پژوهش‌ها (قهرمانی، ۱۳۸۷؛ سمیعی و صادقیان، ۱۳۹۰) نشان می‌دهد تمایل و گرایش به شغل پلیس در نوجوانی و سنین بالاتر از آن کاهش می‌یابد.

بنابراین، توجه به دو نکته مسأله پژوهش را روشن می‌سازد. از یک طرف، کودکان از آغاز دوران کودکی خود به مشاغل زیادی توجه می‌کنند و در بزرگسالی شغلی را انتخاب می‌نمایند که در کودکی وارد نقشه شناختی آن‌ها شده باشد. علاوه بر این، هر چه گستره مشاغل مورد توجه کودکان و نوجوانان بیشتر باشد، دقیق‌تر و بهتر دست به انتخاب شغل می‌زنند و از طرف دیگر، چنانچه از کودکی که در شروع مسیر انتخاب شغل است، به معرفی و دادن اطلاعات به کودکان و نوجوانان در مورد شغل پلیس پرداخته شود، افراد توانمند و با استعداد چه دختر و چه پسر می‌توانند جذب این شغل شوند که خود عاملی برای افزایش بازدهی و منزلت شغل پلیس است. لذا به دنبال اهمیت وجود پلیس در آرزوهای مسیر شغلی کودکان و نقشی که پلیس زن می‌تواند در تأمین بهداشت روانی جامعه ایفا کند، پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوالات است که:

۱- شغل پلیس چه جایگاهی در آرزوهای مسیر شغلی کودکان دارد؟

1. Garcia
2. Paoline & Terrill
3. Carlan, Nored, & Downey
4. Leger
5. Kennedy & Homant
6. VanWormer
7. MetCalfe & Dick

۲- از نظر کودکان شغل پلیس یک شغل مردانه است یا زنانه؟

۳- آیا بین دختران و پسران از نظر انتخاب شغل پلیس برای آینده تفاوتی وجود دارد؟

روش

جامعه آماری این پژوهش تمام کودکان دختر و پسر مقطع پیش دبستانی شهر اصفهان بود. گروه نمونه، از میان مدارس دولتی و غیرانتفاعی ۵ ناحیه آموزش و پرورش شهر اصفهان براساس نمونه گیری خوشه ای مرحله ای انتخاب گردیدند. به این صورت که از هر ناحیه به شکل تصادفی دو مدرسه ابتدایی دخترانه و دو مدرسه ابتدایی پسرانه که مقطع پیش دبستانی هم داشته باشند؛ انتخاب شدند و سپس از کل دانش آموزان پیش دبستانی در ۲۰ مدرسه ای انتخابی، به شکل کاملاً تصادفی ۷۵ نفر (۵۷ پسر و ۱۸ دختر) برای انجام مصاحبه انتخاب شدند که یکی از فرم های مصاحبه به علت ناقص بودن کنار گذارده و تعداد افراد نمونه به ۷۴ نفر (۵۷ پسر و ۱۷ دختر) رسید.

جمع آوری داده ها مصاحبه نیمه سازمان یافته بود. همه دانش آموزان توسط پژوهشگر مورد مصاحبه قرار گرفتند. برای کودکان داستان یا سناریویی درباره شغلی تعریف و سپس از آن ها سؤالاتی پرسیده می شد تا پژوهشگر مطمئن شود کودک با مفهوم شغل آشنایی دارد. در مرحله بعد آرزوی شغلی آن ها مورد سؤال قرار گرفت. به این ترتیب که از کودکان پرسیده می شد که «دوست داری در آینده چه کاره شوی؟» اگر کودک چند شغل را عنوان می کرد؛ اولین شغل مطرح شده در نظر گرفته می شد. سپس از آن ها پرسیده می شد که شغل آرزویی آن ها زنانه است یا مردانه؟ و به خصوص در مورد بچه هایی که شغل پلیس را انتخاب می کردند سؤال می شد که شغل پلیس زنانه است یا مردانه و اگر می گفتند زنانه، از آن ها خواسته می شد که بگویند پلیس زن را از کجا می شناسند؟

از آنجایی که این پژوهش یک پژوهش کیفی است و تجزیه و تحلیل داده ها بر اساس فراوانی ها صورت گرفته است، بهترین روش برای تحلیل داده ها استفاده از آزمون های ناپارامتریک مانند مجذور خی تک متغیری و ضریب همخوانی کرامر است. لذا از این روش ها در نرم افزار SPSS استفاده شد.

یافته ها

یافته های حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها در خصوص ترتیب آرزوهای مسیر شغلی کودکان گروه نمونه در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. آرزوهای مسیر شغلی کودکان

کل	پسر	دختر	آرزوی مسیر شغلی
۱۹	۱۹	۰	پلیس
۱۵	۶	۹	پزشک
۴	۴	۰	خلبان
۴	۴	۰	آتش نشان
۴	۲	۲	معلم
۳	۳	۰	راننده
۳	۳	۰	فروشنده
۳	۳	۰	فوتبالیست
۳	۰	۳	نقاش
۱۶	۱۳	۳	سایر مشاغل
۷۴	۵۷	۱۷	کل

همان گونه که در جدول ۱ مشاهده می شود؛ اولین آرزوی مسیر شغلی کودکان به طور کلی شغل پلیس است و بعد از آن پزشکی قرار دارد. با فاصله زیادی از این دو شغل مشاغل خلبانی، آتش نشانی، معلمی، رانندگی، فروشنده، فوتبالیستی و نقاشی قرار دارد. همچنین، شغل پلیس در بین پسران هم از رتبه اول برخوردار است. در حالی که هیچ یک از دختران این شغل را برای آینده خود انتخاب نکرده اند و در دختران پزشکی، شغل اول آن ها است.

در خصوص سؤال دوم پژوهش، نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها در جدول ۲ آمده است. در این جدول، بالاترین مشاغلی که توسط کودکان آرزو شده، قرار گرفته است.

جدول ۲. مردانه و زنانه بودن مشاغل از نظر کودکان

مشاغل	دختران		پسران		
	مردانه	زنانه	مردانه و زنانه	مردانه	زنانه و مردانه
پلیس	۰	۰	۰	۱۴	۵
پزشک	۰	۳	۶	۰	۶
خلبان	۰	۰	۰	۴	۰
آتش نشان	۰	۰	۰	۴	۰
معلم	۰	۱	۱	۰	۲
راننده	۰	۰	۰	۳	۰
فروشنده	۰	۰	۰	۲	۱
فوتبالیست	۰	۱	۰	۳	۰
نقاش	۰	۰	۱	۰	۰
کل	۰	۵	۸	۳۰	۱۴

جدول ۲، نگرش کودکان به کلیشه‌های جنسیتی در مشاغل را نشان می‌دهد. همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود؛ پسران و دختران مشاغلی را بیشتر آرزو کرده‌اند که به زعم خود مطابق جنسیت آن‌ها می‌باشد و هیچ کدام شغلی را که برخلاف جنسیت‌شان باشد انتخاب نکرده‌اند. به طوری که در مشاغل بیان شده توسط دختران شغل مردانه و در مشاغل بیان شده توسط پسران شغل زنانه وجود ندارد. از این رو، شغل پلیس را کودکان دختر به عنوان آرزوی شغلی انتخاب نکرده‌اند؛ زیرا فکر می‌کردند یک شغل مردانه است. اما از میان پسرانی که شغل پلیس را به عنوان آرزوی شغلی خود انتخاب کردند ۱۴ نفر آن را مردانه دانسته و ۵ نفر آن را هم مردانه و هم زنانه می‌دانند. زمانی که در مصاحبه از آن‌ها سؤال شد که آیا شغل پلیس هم می‌تواند یک شغل زنانه باشد به این قضیه اشاره می‌کردند که در تلویزیون شاهد بوده‌اند که در اداره پلیس، پلیس زن کار می‌کرده و یا در اقوام خود زنی را با این شغل سراغ داشته‌اند. بنابراین، می‌توان گفت که اکثر کودکان پسر شغل پلیس را مردانه می‌دانند و تعداد کمی آن را زنانه تلقی می‌کنند و کودکان دختر که آن را کاملاً مردانه می‌دانند.

معنادار بودن آرزوهای مسیر شغلی از نظر مردانه و زنانه بودن با استفاده از آزمون مجذور خی تک‌متغیری مورد بررسی قرار گرفته و نتایج حاصل در جدول ۳ نشان داده شده است. با توجه به اینکه حداقل فراوانی قابل انتظار در هر خانه جدول فراوانی 2×2 در این پژوهش کمتر از ۵ بوده است، مجذور خی دو تصحیح شده می‌باشد که در نرم‌افزار SPSS به طور خودکار انجام می‌گیرد.

جدول ۳. تفاوت بین فراوانی آرزوهای مسیر شغلی از نظر مردانه و زنانه بودن

متغیر	مجذور خی دو	درجه آزادی	سطح معناداری
مردانه	۲۴/۷۷	۴	۰/۰۰
زنانه	۳۲/۶۶	۳	۰/۰۰
مردانه و زنانه	۱۹/۷۷	۴	۰/۰۰۱

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود تفاوت بین فراوانی آرزوهای مسیر شغلی از نظر مردانه و زنانه بودن معنادار است ($p > 0/05$). به عبارت دیگر، انتخاب شغل پلیس به عنوان یک شغل «مردانه» و یا «مردانه و زنانه» ناشی از تصادف نبوده و کودکان واقعا فکر می‌کنند که شغل پلیس مردانه و یا «مردانه و زنانه» است.

به منظور سنجش تفاوت بین دختران و پسران از نظر آرزوی مسیر شغلی و پاسخ به سؤال سوم پژوهش، از روش ضریب هم خوانی کرامر استفاده شد. نتایج حاصل از ضریب همخوانی کرامر در جدول

۴ آمده است.

جدول ۴. رابطه بین آرزوهای مسیر شغلی و جنسیت

سطح معناداری	میزان	
۰/۰۱	۰/۸۰	ضریب هم‌خوانی کرامر

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود؛ بین جنسیت و آرزوهای مسیر شغلی رابطه معناداری وجود دارد ($P > ۰/۰۵$ و $R = ۰/۸$). به عبارت دیگر، انتخاب شغل پلیس توسط پسران و انتخاب نکردن شغل پلیس توسط دختران ناشی از تصادف نبوده است، بلکه آن‌ها مشاغلی را که نام برده‌اند واقعاً دوست دارند در آینده به آن بپردازند.

بحث و نتیجه‌گیری

آرزوهای مسیر شغلی جهت‌گیری‌های زندگی هستند. کودکان مشاغلی را آرزو می‌کنند که واقعاً دوست دارند در آن مشغول شوند (سمیعی و همکاران، ۱۳۹۰). نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش به چند نکته اشاره دارد. اولین نکته این است که شغل پلیس بالاترین آرزوی مسیر شغلی کودکان پسر پیش‌دبستانی است. زیرا به گفته شارف (۲۰۰۶) حرفه پلیس، شغلی است که احتیاج به پوشیدن لباس خاصی دارد. به عبارت دیگر، بیشتر کودکان زمانی که از مشاغل رؤیایی خود خارج می‌شوند؛ پلیسی را به عنوان شغل آینده‌خود انتخاب می‌کنند. بر اساس نظر ال. اس. گوتفردسون (۲۰۰۲) کودکان در سنین پیش از دبستان مشاغلی را آرزو می‌کنند که سه ویژگی مهم داشته باشد: اولاً در آن قدرت نهفته باشد. ثانیاً، فرم و لباس خاصی معرف آن شغل باشد و سوم اینکه به شکل عینی آن شغل و کاری که در آن انجام می‌شود را روزانه مشاهده کنند.

شغل پلیس جزء مشاغلی است که هر سه ویژگی فوق را داراست. کودکان می‌دانند که پلیس در جامعه قدرت و نفوذ زیادی دارد و از راه قدرت خود می‌تواند بسیاری از معضلات و مشکلات جامعه را مرتفع نماید و با هرگونه کج‌روی، دزدی، فساد و خرابکاری مبارزه نماید. همچنین لباس خاص و کلاهی که بر سر می‌گذارند؛ توجه بسیاری از کودکان را به خود جلب نموده و آن‌ها هر روز به شکل واقعی یا در رسانه‌ها شاهدند که متخلفان توسط پلیس جریمه و متنبه می‌شوند. نکته بسیار مهمی که باید به آن توجه شود این است که شغل پلیس توسط پسران انتخاب شده است و این انتخاب رابطه بالایی با جنسیت آن‌ها دارد. هیچ‌یک از دختران حرفه پلیس را جزء آرزوهای مسیر شغلی خود نیاورده‌اند. نتایج این پژوهش با

پژوهش هلوگ (۲۰۰۱)، کر و همکاران (۲۰۰۷) و عزیز و کمال (۲۰۰۹) هم‌خوانی دارد.

زمانی که از کودکان دختر درباره شغل پلیس سوال شد، بسیاری از آن‌ها این شغل را دوست داشتند؛ اما آن را آرزو نمی‌کردند. زیرا پلیس را یک شغل مردانه تلقی نموده بودند و از وجود پلیس زن بی‌اطلاع بودند و این در حالی است که اکثر پسرانی که شغل پلیس را آرزو کرده بودند آن را یک شغل مردانه دانستند و فقط ۵ نفر از آن‌ها این شغل را هم مردانه و هم زنانه تلقی کردند. نکته جالب اینجاست که تعدادی از پسران شغل پلیس را زنانه ارزیابی کرده بودند و وقتی در این خصوص از آن‌ها سوال شد که دلیل آن‌ها برای زنانه بودن شغل پلیس چیست؛ جوابی که دادند حاکی از آن بود که در تلویزیون شاهد بودند که در اداره پلیس زنان هم کار می‌کردند و یا در اقوام خود پلیس زن داشته‌اند و یا اینکه والدینشان درباره پلیس زن با آن‌ها صحبت کردند، ولی هیچ‌کدام در جامعه و به شکل عینی پلیس زن را ندیده‌اند. این یافته با نتایج پژوهش واتسون، و همکاران (۲۰۰۲)، میلر و لمبرت‌شوت (۲۰۰۶) و دومینکو و جونز (۲۰۰۷) هم‌خوانی دارد.

در اینجا همان‌گونه که قهرمانی (۱۳۸۷) اشاره دارد، اهمیت آگاه‌سازی کودکان و نوجوانان نسبت به پلیس زن و نقش آن در جامعه به خصوص برای دختران روشن می‌گردد. آگاه‌سازی می‌تواند از طرق مختلف صورت گیرد. با توجه به اینکه کودکانی که پلیس زن را می‌شناختند از طریق رسانه‌ها با آن آشنا شده‌اند؛ نقش رسانه‌ها در آگاه‌سازی و تبلیغات مثبت به خصوص از طریق تلویزیون و مجلات روشن می‌شود. پلیس زن باید عینی گردد و نماد بیرونی واضح‌تری به آن داده شود. نظر به اینکه کودکان پیش از دبستان مشاغلی را آرزو می‌کنند که در جامعه دیده باشند لازم است پلیس زن با فرم خاصی که از نظر هنری جذاب و زیبا باشد در جامعه حاضر شود و یا ماشین پلیس زن به شکل واضحی از ماشین پلیس مرد جدا گردد. همچنین کودکان و نوجوانان دختر با آگاه‌سازی و تبلیغات درست با نقش پلیس زن و کمکی که می‌تواند به آن‌ها بکند آشنا شده و دخترانی که مشکلات اخلاقی دارند یا زنان روسپی و معتادی که به نیروی انتظامی مراجعه می‌کنند و آسیب‌پذیری آن‌ها بالا است؛ جهت جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی با آسودگی خیال می‌توانند به پلیس زن مراجعه کنند. علاوه بر این، لازم است در کلاتری‌ها شعبه‌ای برای پلیس زن طراحی شود. تلفن پلیس زن به افراد داده شود و گشت پلیس زن در شهر گذارده شود. همچنین در مدارس دخترانه مانند مدارس پسرانه همیار پلیس طراحی شود.

بنابراین، برای معرفی بیشتر و کامل‌تر پلیس زن به افراد می‌توان با تبلیغات گسترده و همه‌جانبه با هدف معرفی شغل پلیس زن به خصوص در هفته‌مشاغل در آموزش و پرورش، در مدارس، دانشگاه‌ها،

مراکز مشاوره و مراکز کارایی اطلاع‌رسانی نمود. در کنار آن لازم است مشاوران و مسئولین مدرسه، مشاوران تحصیلی و شغلی، مشاوران خانواده و والدین با کارهایی که یک پلیس زن می‌تواند انجام دهد آشنا گردند.

نکته‌حایز اهمیت این است که میزان گرایش و تمایل به شغل پلیس در سنین بالا کمتر می‌گردد (قهرمانی، ۱۳۸۷). علت آن می‌تواند این باشد که بر اساس نظر گوتفردسون (پراون و لنت، ۲۰۰۵) نوجوانان مشاغلی را بیشتر انتخاب می‌کنند که دارای پرستیژ اجتماعی بالایی باشد؛ لذا برای اینکه شغل پلیس که اولین آرزوی شغلی کودکان است تا نوجوانی باقی بماند و از حیثه انتخاب نوجوانان بیرون نرود پیشنهاد می‌گردد که شاغلین در این شغل همواره باید پرستیژ و منزلت پلیس را از طریق خوب صحبت کردن و رعایت آداب و رفتار اجتماعی درست و مناسب، ظاهر و پوشش مرتب و آراسته حفظ کنند. همچنین مسئولین اداره پلیس باید توجه داشته باشند که هنگام گزینش افراد علاوه بر در نظر داشتن مهارت‌ها و شرایط لازم برای ورود به این شغل به شخصیت سالم و برجسته افراد و نیز ظاهر کسانی که می‌خواهند وارد این شغل شوند توجه داشته باشند. علاوه بر این، به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که عوامل و موانع مؤثر بر گرایش یا عدم گرایش کودکان و نوجوانان دختر و پسر به شغل پلیس مورد بررسی قرار گیرد. همچنین بر روی علل گرایش آن‌ها به سایر مشاغل مانند پزشکی و خلبانی پژوهش‌هایی انجام شود و نتایج آن با شغل پلیس مقایسه شود.

منابع

منابع فارسی:

سمیعی، فاطمه؛ صادقیان، علیرضا (۱۳۹۰). کودکان و آرزوهای مسیر شغلی. در بچه، شماره ۲۵، ۵۷-۶۰.

سمیعی، فاطمه؛ باغبان، ایران؛ عابدی، محمدرضا؛ حسینیان، سیمین (۱۳۹۰). آرزوهای مسیر شغلی کودکان پیش‌دبستانی و دبستانی شهر اصفهان. فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی (در دست چاپ).
قهرمانی، علی اکبر (۱۳۸۷). سنجش گرایش دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی به شغل پلیس زن. مطالعات راهبردی زنان، ۴۱، ۱۷۱-۱۸۱. بازیابی از

http://www.sid.ir/FA/VEWSSID/J_pdf/48713874104.pdf

هالند، جان ال. (۱۳۹۰). حرفه مناسب شما چیست؟ راهنمایی و مشاوره حرفه‌ای بر اساس نظریه شغل و شخصیت (سیمین حسینیان و سیده‌منور یزدی، مترجمان). تهران: کمال تربیت (نشر اثر اصلی ۱۹۹۷).

منابع انگلیسی:

- Aziz, S., & Kamal, A. (2009). Development and validation of occupational aspirations scale for adolescents. *FWU Journal of Social Sciences*, 3(2), 3-24. <http://sbbwu.edu.pk/downloads/paper%2012.pdf>
- Brown, S.D., & Lent, R.W. (eds.). (2005). *Career Development and Counseling. Putting Theory and Research to Work*. Hoboken, New Jersey: Wiley.
- Care, E., Deans, J., & Brown, R. (2007). The Realism and Sex Type of Four-To Five-Year-Old Children's Occupational Aspirations. *Journal of Early Childhood Research*, 5(2), 155-168. doi: 10.1177/1476718x07076681
- Carlan, P., Nored, L., & Downey, R. (2011). Officer Preferences for Male Backup: The Influence of Gender and Police Partnering. *Journal of Police and Criminal Psychology*, 26(1), 4-10. doi: 10.1007/s11896-010-9068-5
- Domenico, D.M., & Jones, K.H. (2007). Career aspirations of pregnant and parenting adolescents. *Journal of Family and Consumer Science Education*, 25(1), 24-33. Retrieved from <http://www.natefac.org/JFCSE/v25no1/v25no1Domenico.pdf>
- Garcia, V. (2003). "Difference" in the Police Department: Women, Policing, and "Doing Gender". *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 19(3), 330-344. doi: 10.1177/1043986203254530
- Gottfredson, G. D. (2002). Interests, Aspirations, Self-Estimates, and the Self-Directed Search. *Journal of Career Assessment*, 10(2), 200-208. doi: 10.1177/1069072702010002005
- Gottfredson, L. S., & Lapan, R. T. (1997). Assessing Gender-Based Circumscription of Occupational Aspirations. *Journal of Career Assessment*, 5(4), 419-441. doi: 10.1177/106907279700500404
- Gottfredson, L. S. (2002). Gottfredson's theory of circumscription, compromise and self-creation in D. Brown (ed). *Career Choice and Development* (pp. 85-148). San Francisco, CA: Jossey- Bass.
- Gottfredson, L.S. (1981). Circumscription and Compromise: A Development Theory of Occupational Aspirations. *Journal of Counseling Psychology*, 28, 545-579. doi: 10.1037/0022-0167.28.6.545
- Helwig, A. (1998). Gender-Role Stereotyping: Testing Theory with a Longitudinal Sample. *Sex Roles*, 38(5-6), 403-423. doi: 10.1023/a:1018757821850

- Helwig, A. (2001). Career Development of a Longitudinal Sample of School Children. *Paper Presented at the American Counseling Association World Conference*. Washington. DC.
- Jacobs, P. (1987). How Female Police Officers Cope With A Traditionally Male Position. *Sociology Social Research*, 72(1), 4-6. Abstract retrieved from <http://www.ncjrs.gov/App/publications/abstract.aspx?ID=109671>
- Kennedy, D. B., & Homant, R. J. (1983). Attitudes of Abused Women toward Male and Female Police Officers. *Criminal Justice and Behavior*, 10(4), 391-405. doi: 10.1177/0093854883010004002
- Leger, K. (1997). Public Perceptions of Female Police Officers on Patrol. *American Journal of Criminal Justice*, 21(2), 231-249. doi: 10.1007/bf02887451
- Lent, R. W., Brown, S. D., Nota, L., & Soresi, S. (2003). Testing Social Cognitive Interest and Choice Hypotheses Across Holland Types in Italian High School Students. *Journal of Vocational Behavior*, 62(1), 101-118. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S0001-8791\(02\)00057-X](http://dx.doi.org/10.1016/S0001-8791(02)00057-X)
- McMahon, M., & Patton, W. (1997). Gender Differences in Children and Adolescent's Perceptions of Influences on Their Career Development. *School Counselor*, 44(5), 368- 376. Abstract retrieved from http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ553585&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ553585
- Metcalfe, B., & Dick, G. (2002). Is the Force Still With Her? Gender and Commitment in the Police. *Women Manage Review*, 17(8), 392-403. doi: 10.1108/09649420210451823
- Miller, J. K., & Lambert-Shute, J. (2009). Career Aspirations and Perceived Level of Preparedness Among Marriage and Family Therapy Doctoral Students. *Journal of Marital and Family Therapy*, 35(4), 466-480. doi: 10.1111/j.1752-0606.2009.00150.x
- Paoline, E. A., & Terrill, W. (2005). Women Police Officers and the Use of Coercion. *Women & Criminal Justice*, 15(3-4), 97-119. doi: 10.1300/J012v15n03_05
- Rojewski, J. W. (2005). Occupational Aspirations: Constructs, Meanings and Application. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds). *Career Development and Counseling: Putting Theory and Research to Work* (pp. 131-154).

- Hoboken, New Jersey: John Wiley.
- Schuetz, C. T., Ponton, M. K., & Charlton, M. L. (2012). Middle School Children's Career Aspirations: Relationship to Adult Occupations and Gender. *The Career Development Quarterly*, 60(1), 36-46. doi: 10.1002/j.2161-0045.2012.00004.x
- Shashikala, M.S. (2012). A Study on Occupational Aspirations of Secondary School Students in Relation to Their Academic Achievement Motivation. *International Indexed & Referred Research Journal*, 5(39), 36-38.
- Sharf, R. S. (2006). *Applying Career Development Theory to Counseling* (4th ed). Belmont, CA: Thomson, Brooks/Cole.
- Udoukpong, B. E., Emah, I. E., & Umoren, S. E. (2012). Student Attitudes, Parental Influence and Career Aspirations In Academic Achievement in Entrepreneurial Curriculum. *Academic Research International*, 2(1), 527-534. Retrieved from [http://www.savap.org.pk/journals/ARInt./Vol.2\(1\)/2012\(2.1-52\).pdf](http://www.savap.org.pk/journals/ARInt./Vol.2(1)/2012(2.1-52).pdf)
- VanWormer, K. (1981). Are Males Suited to Police Patrol Work. *Police: Int'l Rev. Police Dev.*, 3(4), 41-44. Abstract retrieved from <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?collection=journals&handle=hein.journals/polic3&div=39&id=&page=>
- Wahl, K. H., & Blackhurst, A. (2000). Factors affecting the occupational and educational aspirations of children and adolescents. *Professional School Counseling*, 3(5), 367-375. Abstract retrieved from http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ627617&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ627617
- Watson, M., Quatman, T., & Edler, E. (2002). Career aspiration of adolescent girls. *Academic Research Library*, 46(9), 323-333.
- Worden, A. P. (1993). The Attitudes Of Women and Men in Policing: Testing Conventional and Contemporary Wisdom. *Criminology*, 31(2), 203-241. doi: 10.1111/j.1745-9125.1993.tb01128.x
- Zunker, V. G. (2006). *Career Counselling. A Holistic Approach*. Texas: Thomson.: Brooks/Cole.